

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічні характеристики літературного таланту

Освітня програма	Українська мова і література Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	035 Філологія 03501 Українська мова і література

Затверджено на засіданні
кафедри української
літератури

Протокол №1 від “27
”серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Психологічні характеристики літературного таланту		
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович		
Контактний телефон викладача	095-105-76-16		
Е-mail викладача	kaf.lit@ukr.net		
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота		
Обсяг дисципліни	60 годин		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/		
Консультації	Специфіка літературного таланту		
2. Анотація до курсу			
<p>У науковій літературі часто трапляються означення «талант», «здібності», «обдарованість», але майже відсутні спеціальні праці, присвячені вивченню природи, сутності і специфічних ознак названих явищ. А буває, що ці поняття вживаються як синоніми. Ще складнішою виглядає генія, що вперше була поставлена ще в міфологічно-поетичній свідомості і навколо якої існує багато спекуляцій і різноманітних тлумачень. На з'ясування пов'язаних із цими темами аспектів і націлений пропонований студентам спецкурс.</p>			
3. Мета та цілі курсу			
<p>Мета викладання спецкурсу «Психологічні характеристики літературного таланту» полягає у тому, щоби дати студентам найзагальніші відомості про психологічні аспекти літературного таланту, його структуру і змістові характеристики.</p> <p>Завдання курсу зводиться до вивчення природи й сутності художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої діяльності, їх взаємозалежності з категорією художньо-творчого процесу, структури і специфічних експлікацій. Такі знання необхідні вчителю-словесникові, зокрема, задля діагностики в учнів художньо-творчих задатків і можливостей.</p>			
4. Результати навчання (компетентності)			
<p>Наслідком вивчення курсу повинні стати:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів.</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати лінгвістичною і літературознавчою термінологіями для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		30	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний/

		(рік навчання)	Вибірковий		
П'ятий	03501 (Українська мова і література)	Третій	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Змістовий модуль 1. Психологічні основи таланту як наукова проблема. Тема 1. Загальнотеоретичні аспекти проблеми творчої особистості. Методологічні принципи вивчення. Літературознавчий і психологічний підходи. Сутність художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої активності. Художня обдарованість як структурна цілість.	Лекція 2 год., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Геній і талант. Проблема генія і таланту в філософії, психології і літературознавстві. Психологічні характеристики генія і таланту. Спроби Д. Овсянико-Куликовського осягнути сутність геніальної обдарованості. Концепція генія і письменника-робітника Івана Франка. Сучасні інтерпретації геніально обдарованої творчої особистості. Питання генія і таланту в школі.	Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Змістовий модуль 2. Структура художньої обдарованості. Тема 3. «Вертикальна»	Лекція 2 год., практичні заняття 2	1-18	опрацювати відповідні наукові	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно з розкладом

структура художньої обдарованості. Задатки і здібності. Спадкові компоненти в структурі художньої обдарованості. Діалектика вроджених і набутих чинників. Вивчення літературних династій у школі.	год., самостійна робота 6 год.		джерела (2-4 години)		занять
Тема 4. «Горизонтальна» структура художньої обдарованості. Опорні властивості художньої обдарованості. Провідні сили в структурі художньої обдарованості. Головні елементи психологічної структури таланту Внутрішньо-ієрархічні залежності в структурі художньої обдарованості. Вивчення деяких аспектів проблеми на уроках української літератури.	Лекція 4 год., практичні заняття 4 год., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацюва ти відповідн і наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
Тема 5. Специфіка літературного таланту. Співвідношення загальних і спеціальних компонентів у структурі художньої обдарованості. Біографія і творчість. Здібності до літературно-творчої діяльності в загальній структурі обдарованості. Психологічні домінанти літературних здібностей. Поняття психологічного типу письменника і спроби класифікації. Методика вивчення проблеми літературного таланту в школі і діагностика	Лекція 2 год., практичні заняття 6+2 год. к. р., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацюва ти відповідн і наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3

літературних здібностей учнів.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за підсумкову контрольну роботу і 30 балів за реферат.				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу –50.				
7. Політика курсу					
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. / За ред.. М. Зубицької. – Львів, 2002. 2. Арнаутов М. Психологія літературного творчества. –М., 1970. 3. Басин Е. Психологія художественного творчества: Личностный подход. М., 1985. 4. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції. Житомир, 2009. 5. Васадзе А. Проблема художественного чутства: Вопросы психологии художественного творчества. Тбилиси, 1978. 6. Гроф С. За пределами мозга: Рождение, смерть и трансценденция в психотерапии. М., 1993. 7. Ковалев А., Мясичев В. Психологические особенности человека. Т. 2: Способности. – Л., 1998. 8. Макаров А. П'ять ять етюдів: підсвідомість і мистецтво. Нариси з психології творчості. К., 1990. 9. Обдарованість. Творчість. Здібності / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир, 2006. 10. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. К., 1991. 11. Платонов К. Проблема способностей. М., 1972. 					

12. Психология художественного творчества: Хрестоматия. Минск, 1999.
13. Ридли М. Геном: автобиография вида в 23 главах. М., 2008.
14. Уилбер К. Очипознания: Интегральный мир. Минск, 2016.
15. Уилбер К. Проект Атман: Трансперсональный взгляд на человеческое развитие. М., 2004.
16. Франко І. Із секретів поетичної творчості. К., 1969.
 17. Фрейд З. Нариси з психоаналізу. К., 1997.
 18. Юнг К.-Г. Психологічні типи. М., 1995

Викладач професор Піхманець Роман Володимирович